

PRENOVLJENI OKVIR EVROPSKEGA SODELOVANJA NA PODROČJU MLADINE

Eurodesk je info servis Evropske komisije, ki nudi brezplačne evropske informacije za mlade. V evropsko info mrežo Eurodesk je vključenih 31 nacionalnih partnerjev in več kot 900 lokalnih multiplikatorjev po vsej Evropi. Eurodesk je namenjen tako mladim samim, kot tudi tistim, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo z mladimi in njihovimi vprašanji. Po pomoč pri iskanju informacij se lahko obrnete na Eurodesk Slovenija ali katerega izmed regionalnih Eurodesk partnerjev.

»Evropa je polna priložnosti – da jih lahko izkoristimo, potrebujemo le prave informacije. Informacije so ključnega pomena za aktivno participacijo v današnjem svetu. Omogočajo nam, da v vsakodnevnem življenju sprejemamo osveščene odločitve.«

Evropske novice s področja mladine

Aktualne evropske novice s področja mladine – dogodki, publikacije, spletna orodja, srečanja in druge zanimive in uporabne evropske informacije za mlade in tiste, ki z njimi delate: www.eurodesk.si/eurodesk/novice

Evropski razpisi in viri financiranja v EU

Aktualni razpisi Evropske komisije, Sveta Evrope in drugih evropskih institucij in mednarodnih organizacij za mlade in mladinske delavce: www.eurodesk.si/eurodesk/razpisi

Mladinska politika na ravni EU

Evropske resolucije, sklepi, strategije na področju mladine in informacije o poteku odprte metode koordinacije: www.eurodesk.si/mladinska-politika

Zbirka uporabnih evropovezav za mlade

Evropske povezave iz različnih področij: www.eurodesk.si/eurodesk/evropovezave

EU skozi igro

Želite v svoje delo z mladimi na prijazen način vključiti ozaveščanje o Evropski uniji? Za vas smo pripravili zbirko spletnih iger, kvizov, zemljevidov in drugih zabavnih virov za učenje o EU: www.eurodesk.si/eurodesk/eu-skozi-igro

Iskanje partnerjev za mednarodno sodelovanje

Iščete partnerje za mednarodno sodelovanje? Obiščite naš forum za iskanje partnerjev in evropsko bazo mladinskih organizacij ter poiščite sorodne organizacije, partnerje za svoje projekte ali navdih in spodbudo za razvoj mednarodnih projektov v bodoče: www.eurodesk.si/eurodesk/iskanje-partnerjev

Če želite prejemati informacije o evropskih priložnostih za mlade v vaš elektronski poštni nabiralnik, se naročite na naš brezplačni e-informator na spletni strani **www.eurodesk.si**.

Program Mladi v akciji je program Evropske unije, ki sledi ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Omogoča finančno podporo projektom neformalnega učenja in mobilnosti mladih, ki prispevajo k ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Namenjen je mladim v starosti od 15 do 28 let (izjemoma 13–30).

Akcija 1 – Mladi za Evropo

Podakcija 1.1 – Mladinske izmenjave: gre skupen projekt dveh ali več lokalnih skupin mladih iz različnih držav.

Podakcija 1.2 – Mladinske pobude: inovativen projekt skupine mladih v lokalnem okolju, s katerim želijo udeleženci prispevati k razvoju svoje skupnosti.

Podakcija 1.3 – Projekti mladih za demokracijo: različni akterji na področju mladine iz vsaj dveh držav lahko z medsebojnim sodelovanjem omogočijo ali povečajo vključevanje mladih v demokratičnem življenju.

Akcija 2 – Evropska prostovoljna služba (EVS)

Namen akcije je omogočiti prostovoljcu učne izkušnje, s katerimi razvija ali krepi svoje sposobnosti in znanje, ter delo, ki ga opravlja, z namenom prispevati k razvoju gostiteljskega okolja v tujini, kjer se projekt odvija.

Akcija 3 – Mladi v svetu

Podakcija 3.1 – Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije: sodelovanje skupin mladih in akterjev na področju mladine v projektih programa, ki prihajajo iz sosednjih partnerskih držav (Jugovzhodna Evropa, Vzhodna Evropa in Kavkaz ter sredozeemske partnerske države).

Akcija 4 – Podporni sistemi na področju mladine

Podakcija 4.3 – Usposabljanje in mreženje na področju mladinskega dela in organizacij: gre za podpirne ali razvojne aktivnosti za vse, ki so dejavni pri mladinskem delu, v prostovoljnih mladinskih organizacijah in organizacijah za mlade.

Akcija 5 – Podpora evropskemu sodelovanju na področju mladine

Podakcija 5.1 – Srečanja mladih in odgovornih za mladinsko politiko: podpira sodelovanje, seminarje in strukturiran dialog med mladimi, akterji na področju mladinskega dela in pristojnimi za mladinsko politiko.

Kdo lahko sodeluje?

Pri projektih lahko sodelujejo različni akterji (organizacije in posamezniki) na področju mladine, vključno z neformalnimi skupinami mladih.

Roki za oddajo prijavnice

Za projekte, ki se potegujejo za sprejem na decentralizirani ravni, je vsako leto pet rokov za oddajo prijavnice: 1. februar, 1. april, 1. junij, 1. september in 1. november. Prijavnice in dodatna navodila so na voljo na spletni strani www.mva.si.

A large, stylized yellow flower with multiple petals and a white center, positioned on the right side of the page. The petals are layered, creating a sense of depth. The center is a white, star-like shape.

PRENOVLJENI OKVIR EVROPSKEGA SODELOVANJA NA PODROČJU MLADINE

Naslov: Prenovljeni okvir evropskega sodelovanja
na področju mladine

Avtorja: Tinkara Bizjak Zupanc, Janez Škulj

Sodelovali so tudi: Živa Mahkota

Urednica: Tinkara Bizjak Zupanc

Oblikovanje: Lea Gorenšek

Izdajatelj: Zavod Movit, Dunajska 22, 1000 Ljubljana

Za izdajatelja: Janez Škulj

Tisk: BOGRAFI, 2010

Naklada: 500

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

316.723-053.6(4)
364.4-053.6(4)
316.346.32-053.6(4)

BIZJAK Zupanc, Tinkara
Prenovljeni okvir evropskega sodelovanja na področju mladine /
[avtorja Tinkara Bizjak Zupanc, Janez Škulj]. - Ljubljana : Movit
NA Mladina, 2010

ISBN 978-961-6826-05-1
1. Gl. stv. nasl. 2. Škulj, Janez
253161216

UVOD	6
I. ZAKAJ SI JE VREDNO OD BLIZU OGLEDATI EVROPSKO SODELOVANJE NA PODROČJU MLADINE?	8
II. RAZJASNITEV OSNOVNIH POJMOV	13
Kaj je evropsko sodelovanje na področju mladine? Kaj je odprta metoda koordinacije? Kaj je strukturirani dialog?	
III. KRATEK PREGLED DOSEDANJEGA POTEKA EVROPSKEGA SODELOVANJA NA PODROČJU MLADINE	17
IV. PRENOVLJENI OKVIRU EVROPSKEGA SODELOVANJA NA PODROČJU MLADINE 2010-2018	22
Pomembni poudarki Skupni cilji in predlagani ukrepi Prednostne naloge za obdobje 1. 1. 2010 – 30. 6. 2011 Izvajanje strukturiranega dialoga	
V. UPORABA PROGRAMA MLADI V AKCIJI ZA VKLJUČEVANJE V EVROPSKO SODELOVANJE NA PODROČJU MLADINE	35
Akcija 5.1 - Srečanja mladih in odgovornih za mladinsko politiko Nasveti za pripravo aktivnosti	
VI. PRILOGE	40
Program Eurodesk seminarja 2009 Seznam udeležencev Eurodesk seminarja 2009 Uporabni viri in dokumenti Preglednica: dosednji potek evropskega sodelovanja na področju mladine	

Spoštovani bralec, spoštovana bralka!

Novembra 2009 je Svet EU sprejel Prenovljeni okvir evropskega sodelovanja na področju mladine 2010-2018, ki je nastal na podlagi predloga Evropske komisije »Nova strategija EU za mlade: vlaganje vanje in krepljenje njihove vloge in položaja« in predstavlja nadgradnjo in prenovu dosedanjega evropskega sodelovanja na področju mladine.

Evropsko sodelovanje na področju mladine predvideva sodelovanje mladinskih organizacij in delavcev, raziskovalcev s področja mladine ter mladih samih tako pri oblikovanju ukrepov kot tudi analizi njihovega uresničevanja. Sodelovanje naj bi bilo zagotovljeno preko rednih posvetovanj oz. strukturiranega dialoga.

Pogoji za uspešen dialog pa so seveda informiranost in zainteresiranost mladinskih organizacij in drugih akterjev na področju mladine o aktualnih dogajanjih ter dolgoročno načrtovanje dialoga, njihova sposobnost, da oblikujejo svoja stališča in predloge ter jih javno izrazijo ter pripravljenost nacionalnih in lokalnih oblasti, da tem predlogom prisluhnejo ter jim namenijo ustrezno pozornost.

Decembra 2009 je Eurodesk Slovenija organiziral nacionalni seminar, na katerem je zainteresiranim organizacijam in posameznikom podrobno predstavil potek evropskega sodelovanja na področju mladine. S to publikacijo želimo z njim seznaniti tudi tiste akterje na področju mladine, ki se seminarja niso udeležili.

Upamo, da vas bo publikacija spodbudila k aktivni vključitvi v proces, ki strukturirano poteka že deset let - proces oblikovanja mladinske politike v Evropski uniji, katerih neposredni učinki se odražajo v nacionalnih politikah in zakonodaji na področju mladine. Tudi v Sloveniji.

Živa Mahkota in Tinkara Bizjak Zupanc,
Eurodesk Slovenija
MOVIT, Nacionalna agencija programa Mladi v akciji

Zakaj si je vredno od blizu ogledati evropsko sodelovanje na področju mladine?

8

Avtor: Janez Škulj

Vse bolj usmerjena vloga mladinskega dela in politik

Področje mladine, tako kot področje izobraževanja, kulture in še veliko drugih področij, velja za t. i. mehko področje evropske integracije. Za njih velja, da nimajo dovolj močnih osnov v pogodbah o Evropski Uniji, da bi evropske institucije imele kakšne neposredne pristojnosti urejanja. Zato je vse, kar je lahko, lahko le dogovor držav članic EU.

Objava t. i. Bele knjige »Nova spodbuda za evropsko mladino« v letu 2001 in posledično odločitve Sveta EU v letu 2002 so predstavljale strateški premik, saj je tako vprašanje mladosti oziroma specifičnih potreb mlade generacije postalo tudi del evropskih politik. Vendar uveljavljanje odprte metode koordinacije na področju mladine sovпада s tesnejšim sodelovanjem držav članic EU na področju izobraževanja. Tukaj je bilo posredno povezano tudi eno izmed »trdih področij delovanja EU«, namreč trg delovne sile in marsikateri cilj sodelovanja na področju izobraževanja neposredno podpira možnosti večjega pretoka delovne sile med državami članicami EU.

Vsebinski razvoj evropskega sodelovanja govori sam zase. V okviru sprejetega v letu 2002 se je še vedno govorilo o štirih klasičnih področjih mladinskega dela, ki je bilo prisotno v tej ali drugačni obliki. Toda področja participacije mladih (v družbenem in političnem življenju), informiranja mladih (z namenom aktivnega državljanstva in vključevanja v družbeno in politično življenje), prostovoljnih aktivnosti (kot najpomembnejšega pristopa k vključevanju mladih v mladinsko delo) ter boljšega poznavanja mladih so bila nadgrajena s sprejemom Evropskega mladinskega pakta v okviru revizije Lizbonske strategije. Pakt govori o nujnosti ukrepov za zaposlovanje mladih, usposabljanju in izobraževanju mladih (za potrebe zaposlovanja) ter o nujnosti ukrepov za lajšanje ali preprečevanje konfliktnih situacij med obveznostmi dela in družinskega življenja. Pozornost se je vse bolj osredotočala na vse močnejšo predpostavko, da je mladinsko delo dodaten prostor usposabljanja in razvoja kompetenc mladih za njihovo integracijo v ekonomsko in politično življenje družbe. Takšno prerazporejanje pozornosti na ravni politike je dobivalo tudi konkretniji izraz v osrednjem evropskem programu za spodbujanje sodelovanja na področju mladine – programu Mladina (2000–2006), ta izraz in zahteve pa so se okrepile z uveljavitvijo programa Mladi v akciji (2007–2013). Pričakovanje do

uveljavitve neformalnega učenja namesto zgolj priložnostnega učenja je najbolj prepoznavna nit tega procesa, uveljavitev YOUTHPASS-a kot instrumenta za beleženje in prepoznavanje učinkov neformalnega učenja ter njegova vezava na 8 splošnih kompetenc vseživljenjskega učenja pa jasen dokaz teh pričakovanj.

Nov okvir evropskega sodelovanja na področju mladine, sprejet v letu 2009, s svojimi vsebinami nadaljuje in pogloblja usmeritev, po katerem je mladinsko delo vse bolj utemeljeno kot dodaten prostor sicer zelo širokega prostora vzgoje, izobraževanja in usposabljanja, mladinska politika pa širši prostor različnih ukrepov za lajšanje in spodbujanje integracije mladih v ekonomsko in družbeno življenje. Ta del po svoje najbolj simbolizira sprememba v vsebini akcije 5.1 programa MvA, med katerimi so kot upravičene aktivnosti za pridobitev podpore iz programa navedene aktivnosti povezovanja med klasičnimi izobraževalnimi institucijami in sistemi ter akterji na področju mladinskega dela in mladimi.

Dogajanj znotraj novega okvirja evropskega sodelovanja na področju mladine ne bo mogoče videti izven agende Evropa 2020, ki nadomešča Lizbonsko strategijo. Mladi in mobilnost (Youth on the Move) je ena izmed t. i. admiralskih ladij (»flag ships«). Razlog za takšno umestitev obdobja mladosti in njegove funkcionalne vloge je preprost. Obdobje blagostanja, kjer je skoraj vsakdo prišel do svojega kruha z lastnim delom, ni več nekaj, kar nam pripada. Vendar evropske družbe svoje socialne in politične sisteme, ki zagotavljajo dosežene socialne pravice in varnost, pa tudi kohezivnost svojih družb, zagotavljajo ravno na dejstvu bistveno višjih prihodkov kot drugi deli sveta. In le kot zanimivost, ki morda nakazuje več kot lahko dojamemo, je prekvalifikacija odnosa do globalizacije (trgov) v agendi Evropa 2020, ki jo je vredno večkrat omeniti. Če je bila globalizacija v Lizbonski strategiji opredeljena kot priložnost (za rast) v Evropi, je v Agendi 2020 opredeljena kot izziv (razvoju) v Evropi. Prepad v tehnološki razvitosti severne Amerike in Evrope in ostalimi deli sveta, ki je vedno zagotavljala dodatne prihodke, se manjša.

Izjave o nujnosti bolj konkurenčnega evropskega gospodarstva, ki bo sposobno, se včasih zdijo kot mantra politikov. Toda spremembe v smeri konkurenčnejšega gospodarstva vplivajo na vso družbo, tudi na možnosti integracije v ekonomsko in družbeno življenje mladih znotraj ustaljenih poti. Diploma univerzitetnega študija ni več zagotovilo za službo primerno izobrazbi, mladi z univerzitetnimi diplomami vse bolj zasedajo mesta, ki so jih do sedaj opravljali tisti s srednješolsko izobrazbo. Ti vse bolj pritiskajo na delovna mesta, ki so bila namenjena mladim z nizko izobrazbo, istočasno pa je potrebno za isti obseg prihodkov delati dlje in več. Od tu je vse več poudarka na pozitivni diskriminaciji tistih skupin mladih, ki imajo zaradi nižje izobrazbe iz takšnega ali drugačnega razloga čedalje manj možnosti na trgu dela. Za vse pa naj bi veljalo, da je vsakdo prvenstveno sam odgovoren za to, da si poišče in ustvari svoj prostor pod soncem, politike s svojimi ukrepi pa naj bi to spodbujale in lajšale. In od tu tudi nova pričakovanja do mladinskega dela, vključno s pričakovanjem po merjenju učnih učinkov sodelovanja v različnih oblikah mladinskega dela.

Po drugi strani pa je jasno, da Evropska unija nima ne zmožnosti ne sposobnosti, da

bi uvedla in izvajala ukrepe, ki bi zajele vse mlade v Evropski uniji. Zato se prvenstveno razmišlja o evropskih ukrepih, ki bi zajeli tiste, ki delajo z mladimi, ter posredno – skozi njihovo vsakodnevno delo z mladimi – pričakovane učinke. To se lahko odrazi tudi tako, da bo pričakovani novi program na področju mladine po letu 2013 več pozornosti namenjal mladinskim delavcem in voditeljem kot sedanjim, njihova vsebina pa bo predvsem namenjena krepitvi njihovih kompetenc za neformalno učenje skozi oblike učne mobilnosti.

In jasno postaja tudi to, da bo novi program na področju mladine še bolj kot dosedanjim pričakoval projekte učne mobilnosti, umestitev posamezne oblike v program in s tem oblikovanje možnosti za finančno podporo iz programa pa bo odvisna od zmožnosti designa posamezne oblike, da zagotovi učne učinke neformalnega učenja.

Vendar novi okvir evropskega sodelovanja na področju mladine ni zgolj evropski program na področju mladine. Je mnogo več, predvsem pa je okvir usmeritev, znotraj katerih naj bi se razvijale tudi (vsaj del) nacionalne politike in njihov instrumentarij. Seveda ob predpostavki, da delimo mnenje o nujnosti bolj usmerjenega mladinskega dela in politike za njihov prispevek k odraščanju in ekonomski in družbeni integraciji vedno novih generacij mladih v družbo.

Vključevanje Slovenije

V oblikovanje prvega okvira sodelovanja na področju mladine, začeniši z Belo knjigo, Slovenija – razen na simbolni ravni – ni bila vključena neposredno. Njena formalna vključitev se je začela leta 2004 in je tako sodelovala pri oblikovanju in potrjevanju sedanjega prenovljenega okvira evropskega sodelovanja. Ključni organ tega procesa je bila t. i. delovna skupina za mladino v Svetu EU ter na koncu zasedanje Sveta EU z ministri držav članic, odgovornih za področje mladine.

Vendar proces na evropski ravni ni spodbudil kakšnega posebnega procesa v Sloveniji. Verjamemo lahko, da je Urad RS za mladino, ki sodeluje v delovni skupini, izvajal medresorska usklajevanja, saj predvidena področja sodelovanja novega okvira bistveno presegajo sedanjim delokrog Urada RS za mladino. Toda kakšnega posebnega vključevanja akterjev na področju mladinskega dela v Sloveniji v tem procesu ni bilo. In – tak je vtis – kakšnega posebnega interesa za širše konzultacije v Sloveniji ni bilo na nobeni strani. Morda gre to pripisati nenapisanemu pravilu odnosa, po katerem akterji na področju mladinskega dela od državne politike pričakujejo čim več finančnih sredstev za njihovo delovanje, vsebina in učinki njihovega dela pa niso stvar državne politike, pristojni državni organi pa si prizadevajo omogočiti razdelitev čim več sredstev, o umeščenosti svoje politike v širše potrebe družbe v odnosu do mlade populacije pa se ne govori.

Morda pa gre vse skupaj pripisati siceršnjemu odnosu do sodelovanja v mednarodnem prostoru med akterji na področju mladinskega dela in še kje. Sodelovanje na mednarodnih aktivnostih se zlahka razume kot »nagrada« ali pa zgolj obveznost biti prisoten, ker je to

stvar navade ali obveznosti iz naslova članstva v kakšni mednarodni organizaciji. Vendar se tam sprejemajo tudi stališča ali mnenja, ki najdejo svojo pot v kolesje oblikovanja politik, mnenje predstavnika iz Slovenije pa je velikokrat zgolj mnenje posameznika, ki se je tam znašel. Takšen pristop je zgrešen že iz vidika učne dimenzije procesa, del mladinskega dela pa še vedno ostaja učenje za aktivno državljanstvo in sodelovanje v sistemih reprezentativne demokracije. Kar vključuje tudi pot informacij navzdol in mnenj in stališč navzgor.

Vendar bi bil širši proces dobrodošel tudi v Sloveniji. V njem bi se lahko spraševali o družbeni funkcionalnosti mladinskega dela, oziroma o tem, zakaj naj bo mladinsko delo del javnih politik in s tem deležno tudi podpore javnih sredstev in kaj mora za to narediti oz. kaj je sploh sposobno narediti. Prišli pa bi tudi do ugotovitve, da je veliko ukrepov javnih politik, ki so seveda sestavni del mladinske politike, vendar jih nihče ne prepozna kot takšne, ker pač niso del splošno priznanega razumevanja, kaj naj sploh bo mladinska politika. Recimo prepoved točenja alkoholnih pijač mladoletnim oziroma druge prepovedi za mlade, ki jih narekujejo zakoni. In posledično, da je spodbujanje zdravega načina življenja in izogibanje rizičnim situacijam ena izmed pomembnih nalog učenja tudi v mladinskih združenjih, centrih in drugih akterjih v mladinskem sektorju.

In naprej?

Leto 2010 je pozitivno zaznamovano tudi zaradi sprejetja dolgo pričakovanega Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju. Vsebina zakona je široka in v svojih konkretnih določbah zgolj potrjuje obstoječe stanje. Glavni del vsebine tako mladinskega dela kot mladinskih politik ter potrebnega instrumentarija pa se prenaša v nacionalni program za mladino, ki naj bi bil sprejet v letu 2011. Njegovo devetletno trajanje se ujema s trajanjem dolžine sprejetega novega okvira evropskega sodelovanja na področju mladine, vendar to ni edina povezava med dokumenti, sprejetimi na evropski ravni, in zakonom. V spremnem besedilu zakona je veliko referenc na evropske dokumente, prav tako je v evropskih dokumentih utemeljena potreba po sprejetju zakona.

In ravno razprava o Nacionalnem programu za mladino je priložnost, da nadoknadimo tisto, kar je bilo zamujeno v času oblikovanja novega okvira sodelovanja na področju mladine. Čeprav bo mladinsko delo le del nacionalnega programa, bi bilo dobro, da tudi v Sloveniji pridemo do spoznanja, da je potrebno mladinsko delo bolj vezati na prostor učenja, ki bo dajal nedvomne in po možnosti skozi daljši čas dokazljive dokaze o prispevku mladinskega dela k večji zaposljivosti in podjetništvu mladih z namenom ustvarjanja lastnega blagostanja in ki bo te prispevke resnično dajal tistim skupinam mladih, ki so v pogledu njihove ekonomske in družbene integracije najbolj ranljive skupine ali kot pravimo »skupine mladih z manj priložnosti«.

Kljub vsemu pa mora mladinsko delo še naprej ostati tudi prostor svobode, prostor preizkušanja, vključno z možnostjo napake, in okolje, v katerem se mladi učijo, to učenje pa

jim je v veselje do druženja z sovrstniki. Tu je potrebno presekati tudi vse bolj nepotrebne diskusije o priznavanju učnih rezultatov neformalnega učenja in – v Sloveniji še vedno zelo prisotno – cenjenje »papirjev«. Za tako opevani ekonomski preboj ne potrebujemo mladih, ki bodo s papirji iskali službe, ampak množice mladih, ki bodo na podlagi lastnih izkušenj in oblikovanih kompetenc sposobni in zmožni ustvariti vire prihodkov na trgu za sebe in druge od svojega dela.

In mladinsko delo mora še naprej ostati zvesto svojemu namenu učenja aktivnega državljanstva, sodelovanja v sistemu reprezentativne demokracije in spodbujanja družbenih in političnih pobud mladih od spodaj navzgor. Način in obseg javnih razprav o nacionalnem programu za mlade, vključevanje akterjev na področju mladine in mladih, s katerimi delajo, v to razpravo, bo nadaljevanje in okrepitev tega namena.

Zagotovo pa je potrebno okrepiti tudi vlogo mladinskega dela kot del prizadevanj po kohezivnosti družbe, zato morajo ukrepi javne politike še posebej spodbujati načrtno in organizirano delo s tistimi skupinami mladih, ki imajo dejansko manj priložnosti v pogledu njihove ekonomske, družbene, kulturne in še kakšne integracije.

Vse to pa ne bo šlo brez krepitev kapacitet akterjev v mladinskem sektorju, predvsem njihovih kompetenc organizacije in spodbujanja neformalnega in priložnostnega učenja. Usposabljanje lastnega osebja, ki je vse prevečkrat zastopljeno zaradi različnih pomanjkanj, mora postati pomembna lastnost vsakodnevnega življenja akterjev v mladinskem sektorju, predvsem mladinskih združenj in mladinskih centrov. Debate o tem, kaj mora biti prvo, koso ali jajce, ne bodo pomagale. V bistvu gre tudi na evropski ravni za poskus prestrukturiranja, ki sledi potrebam družb in mladih, in kdor se ne bo prilagodil, bo ostal v sferi »zgolj prostega časa«, ta pa je vse bolj prepuščen trgu.

Vstopanje akterjev v prostor mladinskega sektorja, ki jih ne razumemo nujno kot tradicionalne akterje v mladinskem sektorju, se že dogaja. Prihajajo predvsem iz sektorja izobraževanja, športa in kulture. Njihovi potenciali so drugačni, velikokrat stabilnejši, zato so včasih tudi uspešnejši. Glede na to, da se počasi – vsaj znotraj programa MvA, če ne kje drugje – uveljavlja načelo, da »ni pomembno, kakšne barve je mačka, pomembno je le, da lovi in polovi čim več miši«, je vse manj »rezerviranega prostora«. Izziv bo, kako ujeti zamujeni čas.

Zato pričujoča publikacija predvsem na kratko predstavlja potek razvoja evropskega sodelovanja na področju mladine in vsebino novega okvira evropskega sodelovanja na področju mladine ter ponuja nekaj referenčnih naslovov za nadaljnje raziskovanje. Publikacija je del prizadevanj zavoda MOVIT, da razširi informacije, ki naj bodo podlaga za lastne refleksije tako o nekaterih tu zastavljenih vprašanjih kot tudi o bodočem razvoju mladinskega dela in razumevanju mladinske politike v Sloveniji ter prispevek k bližajoči se debati o Nacionalnem programu za mladino in njegovi povezavi z vsebinami na evropski ravni.

Razjasnitev osnovnih pojmov

13

Kaj je evropsko sodelovanje na področju mladine?

- Resolution of the Council and of the representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 27 June 2002 regarding the framework of European cooperation in the youth field (UL C 168, 13.7.2002, str. 2–5). Seveda so tudi pred tem obstajale določene skupne evropske pobude in resolucije na področju mladine, vendar pristop k oblikovanju mladinske politike na ravni EU ni bil usklajen.
- Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o obravnavi zadev, ki se nanašajo na mlade v Evropi – izvajanje Evropskega pakta za mlade in spodbujanje dejavnega državljanstva (2005/C 292/03)
- Evropski svet v Bruslju, Sklepi predsedstva 22. in 23. marca 2005 (7619/05, CONCL 1)
- Resolucija Sveta z dne 27. novembra 2009 o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine 2010–2018, (2009/C 311/01)

Evropsko sodelovanje na področju mladine je skupno poimenovanje za politike in ukrepe na področju mladine na ravni EU ter medsebojno sodelovanje držav članic pri oblikovanju, izvajanju in spremljanju teh politik. Sodelovanje med državami članicami na področju mladine poteka v obliki odprte metode koordinacije.

Ozadje: Izraz evropsko sodelovanje na področju mladine je bil kot tak uveljavljen z Belo knjigo Evropske komisije »Nova spodbuda za evropsko mladino« (2001), v kateri je Komisija predlagala uvedbo odprte metode koordinacije na področju mladine, svet pa je predlog potrdil z Resolucijo o okviru evropskega sodelovanja na področju mladine (2002). V Resoluciji je svet opredelil, da okvir evropskega sodelovanja na področju mladine obsega uvedbo odprte metode koordinacije ter upoštevanje razsežnosti mladine pri oblikovanju drugih področnih politik. Leta 2005 je Svet EU v Resoluciji o obravnavi zadev, ki se nanašajo na mlade v Evropi, v okvir evropskega sodelovanja vključil še izvajanje Evropskega pakta za mlade, prenovljeni okvir, sprejet novembra 2009, pa omenja tako spodbujanje posebnih pobud na področju mladine ter upoštevanje razsežnosti mladine v okviru pobud na drugih področjih, ki se dotikajo mladih, kot tudi vključitev mladinske razsežnosti v Lizbonsko strategijo po letu 2010, revidirano socialno agendo ter druge ustrezne strategije in programe EU, kot npr. nov strateški okvir za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja, smernice za zaposlovanje, zdravstvena strategija in agenda za kulturo.

Več informacij o tem, kaj se je na področju mladine v EU dogajalo pred letom 2001 lahko preberete na strani 17.

Kaj je odprta metoda koordinacije?

Odprta metoda koordinacije ali OMK je relativno nov medvladni način upravljanja v Evropski uniji, ki temelji na prostovoljnem sodelovanju držav članic na tistih področjih, ki so sicer v domeni držav članic, na primer na področjih izobraževanja, zaposlovanja, usposabljanja, socialnega varstva, družbene vključenosti in od leta 2002 tudi na področju mladine.

Odprta metoda koordinacije temelji na:

- opredeljevanju skupnih ciljev, ki jih želijo države članice doseči (in ki jih potrdi Svet EU);
- določitvi skupnih instrumentov za merjenje učinkov (statistik, kazalnikov, napotkov);
- t.i. benchmarkingu oz. primerjanju napredka med državami članicami ter izmenjavi dobrih praks (ki ga spremlja Evropska komisija).

Gre torej predvsem za spodbujanje sodelovanja, izmenjave dobrih praks med državami članicami in medsebojno učenje.

Za države, ki skupnim ciljem ne sledijo, ni sicer predpisanih nikakršnih sankcij. Učinkovitost metode temelji predvsem na tem, da nobena država članica ne želi biti najslabša v okviru določene področne politike.

Metodo zaznamuje tudi njena cikličnost (določanje skupnih ciljev na ravni EU > izvajanje ukrepov na nacionalnih, regionalnih in lokalnih ravneh > merjenje učinkov, poročanje in identifikacija dobrih praks > evalvacija in revizija skupnih ciljev na ravni EU > nato ponovno izvajanje ukrepov za doseganje teh ciljev itn.).

Ozadje: Zаметki odprte metode koordinacije segajo v 90. leta kot odgovor na ekonomske integracije EU, ki so spodbudile potrebo držav članic po usklajevanju politik na področju zaposlovanja, države članice pa evropskim institucijam niso želele podeliti še večje moči. Odprta metoda koordinacije je tako nastala kot alternativa obstoječim modelom upravljanja. Proces OMK je bil leta z Amsterdamsko pogodbo (leta 1997) vključen v Pogodbo o ustanovitvi Evropskih skupnosti (člen 126) kot proces sodelovanja držav članic na področju zaposlovanja (na podlagi letnih poročil naj bi Svet in Komisija pripravila smernice, ki naj jih države članice nato upoštevajo pri oblikovanju nacionalnih zaposlovalnih politik), stekel pa je že pred ratifikacijo pogodbe, in sicer na podlagi Zaključkov predsedstva v okviru Izrednega srečanja Evropskega sveta o zaposlovanju (znanega tudi kot "Jobs Summit") novembra istega leta. Nekoliko razširjena oblika odprte metode koordinacije (kot jo poznamo danes) pa se je uveljavila leta 2000 z Zaključki lizbonskega predsedstva v okviru Evropskega sveta ter s sprejetjem Bele knjige o upravljanju leta 2001. Za tem se je OMK prenesla še na številna druga področja, kot npr. razvoj, socialno varstvo, politika priseljevanja ipd., ter leta 2002 tudi na področje mladine.

Odprta metoda koordinacije na področju mladine predvideva redni strukturirani dialog z mladimi, mladinskimi sveti in organizacijami ter drugimi akterji na področju mladine.

- Tudi »odprta metoda usklajevanja« (Evroterm – večjezična terminološka zbirka, geslo »open method of coordination«, <http://evroterm.gov.si/>, 12. 08. 2010)
- OMK je bila kot metoda sodelovanja med državami članicami uveljavljena s sprejetjem Bele knjige o upravljanju (White paper: European Governance, 21. 07. 2001, COM(2001) 428 final)
- Europa Glossary, http://europa.eu/scadplus/glossary/open_method_coordination_en.htm, 12. 8. 2010
- White paper: European Governance, 21. 07. 2001, COM(2001) 428 final
- Povzeto po European industrial relations dictionary, <http://www.eurofound.europa.eu/areas/industrialrelations/dictionary/definitions/openmethodofcoordination.htm>, 12. 08. 2010

Kaj je strukturirani dialog?

Strukturirani dialog pomeni, da se vlade in uprave, vključno z evropskimi institucijami, posvetujejo z državljani in zainteresiranimi organizacijami ter strokovnjaki na posameznem področju o določenih izbranih temah ter rezultate posvetovanj uporabijo pri oblikovanju področnih politik.

Strukturirani dialog na področju mladine je torej instrument, s katerim se mladi, mladinske organizacije in sveti ter raziskovalci s področja mladine aktivno vključujejo v politični dialog z odgovornimi za mladinsko politiko v povezavi z evropskimi temami in politikami EU, ki jih zadevajo.

Strukturirani dialog je strukturiran:

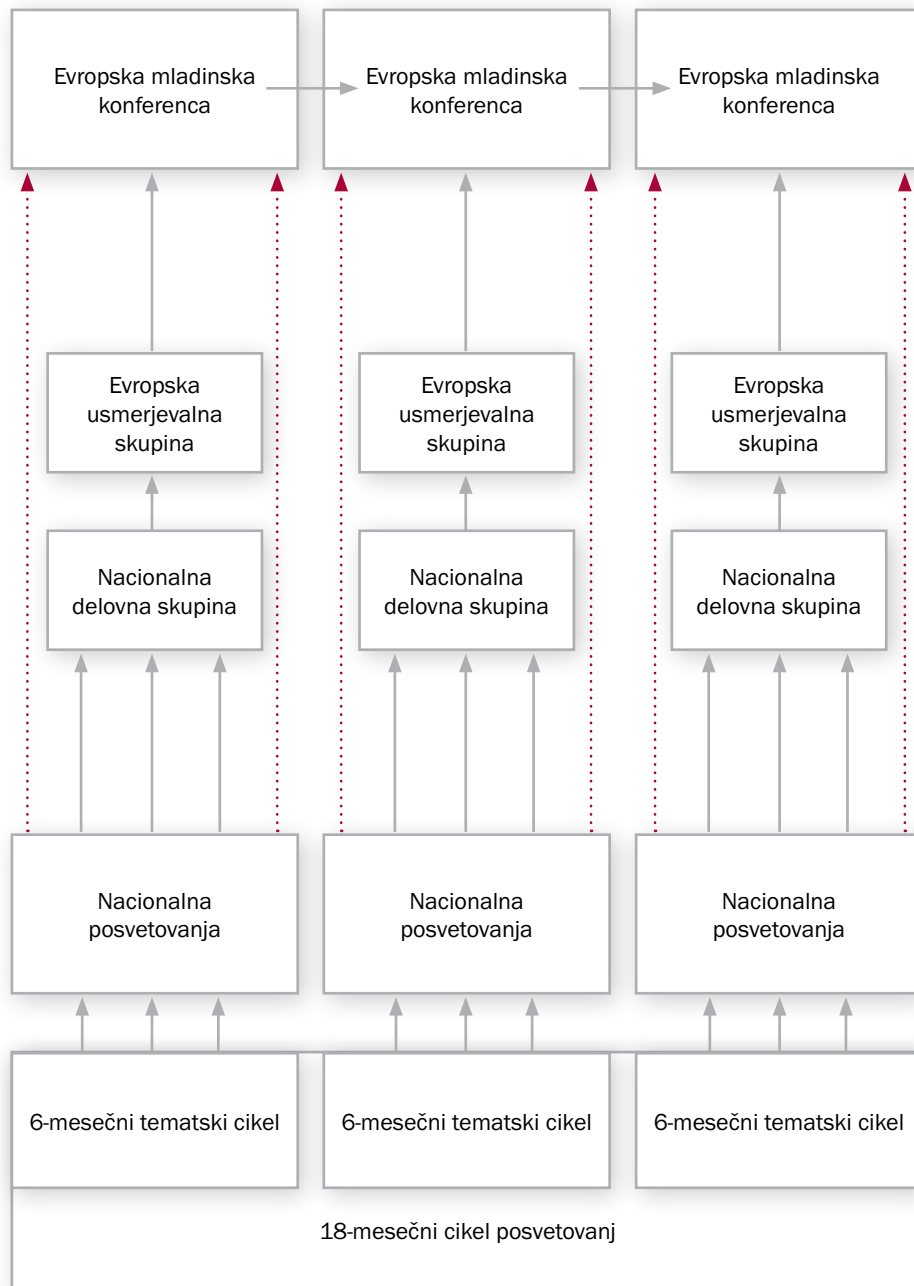
- časovno (poteka v rednih intervalih) in
- tematsko (teme se določajo sproti vsakih 18 mesecev).

Informacije o aktualnih temah strukturiranega dialoga, določenih na področju mladine v okviru prenovljenega okvira evropskega sodelovanja na področju mladine (od 1. januarja 2010 do 30. junija 2011) si lahko ogledate na strani 33. Podrobnejši načrt za isto obdobje pa je na voljo v dokumentu predsedniškega tria Španija – Belgija – Madžarska, Evropske komisije in Evropskega mladinskega foruma z dne 4. decembra 2009 »Izvajanje strukturiranega dialoga v obdobju od 1. januarja 2010 do 30. junija 2011«, ki je na voljo na spletni strani www.eurodesk.si > mladinska politika > gradiva > strukturirani dialog.

Ozadje: Ideja o strukturiranem dialogu se je razvijala postopoma. Že Resolucija Sveta EU o okviru evropskega sodelovanja na področju mladine (2002) poziva države članice, naj se pred izpolnitvijo vprašalnikov za poročanje o uspešnosti uvedenih ukrepov na področju mladine posvetujejo z mladimi, mladinskimi organizacijami in sveti ter da naj v te namene oblikujejo ustrezne »komunikacijske kanale«. Po padcu Pogodbe o ustavi za Evropo na referendumu v Franciji in na Nizozemskem leta 2005 je Evropska komisija objavila Načrt D za demokracijo, dialog in debato,¹ v katerem je predlagala organizacijo širše javne razprave – še posebej z mladimi – v državah članicah o prihodnosti Evropske unije in njenih politikah. Vendar Načrt D še ne omenja strukturiranega dialoga kot takega, govori pa o »strukturiranem procesu za spodbuditev javne razprave«, »strukturiranih razpravah na nacionalnih ravneh« ter »strukturiranem procesu pridobivanja povratnih informacij«. Izraz »strukturirani dialog« se je nato dokončno uveljavil leta 2005 s sprejemom Resolucije o obravnavi zadev, ki se nanašajo na mlade v Evropi,² ki je države članice pozvala, naj razvijejo »strukturirani dialog« z mladimi in njihovimi organizacijami ter raziskovalci na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

- ¹ Načrt D za demokracijo, dialog in debato, 13.10.2005, KOM(2005) 494 končno
- ² Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se srečali v okviru Sveta, o obravnavi zadev, ki se nanašajo na mlade v Evropi – izvajanje Evropskega pakta za mlade in spodbujanje dejavnega državljanstva (2005/C 292/03)

Shematični prikaz poteka strukturiranega dialoga na področju mladine:

Ob koncu 18-mesečnega cikla poteka evalvacija in politična akcija (smernice, resolucije) v skladu z rezultati posvetovanj.

Na podlagi rezultatov nacionalnih posvetovanj Evropska usmerjevalna skupina pripravi izhodišča za evropski mladinski dogodek.

Na nacionalnih posvetovanjih se zbirajo predlogi in udeleženci evropskih mladinskih dogodkov.

■ Kratek pregled dosedanjega poteka evropskega sodelovanja na področju mladine[■]

17

Kaj se je dogajalo pred objavo Bele knjige o mladini leta 2001?

Pred letom 2001 je bilo sodelovanje držav članic na področju mladine omejeno na ukrepe, kot so programi EU za spodbujanje izmenjav mladih,[■] precej pa se je razvilo predvsem v 90-ih letih. Leta 1995 sta bila uvedena programa Mladi za Evropo in Evropska prostovoljna služba, leta 1999 pa prenovljeni skupni program Mladina. Evropska komisija je ocenila, da je prišel čas za razširitev in poglobitev politične debate na področju mladine, ki bo segala preko meja programov mobilnosti in omogočila razvoj sodelovalne politike v prihodnosti. Poleg Komisije so okrepitev sodelovanja na področju mladine predlagale tudi države na Svetu ministrov v času luksemburškega predsedovanja leta 1998, leta 1999 pa tudi nekateri člani Evropskega parlamenta. Novembra 1999 je tako komisarka Viviane Reding ministre, odgovorne za področje mladine, obvestila, da namerava Komisija leta 2001 objaviti Belo knjigo na področju mladine, ki bo temeljila na obširnih posvetovanjih z državami članicami, mladimi, mladinskimi organizacijami in sveti ter raziskovalci s področja mladine. V prvi polovici leta 2000 je v okviru portugalskega predsedovanja nato potekala evropska konferenca »Raziskovanje področja mladine in mladinska politika«. V vseh 15 državah takratne EU so potekala nacionalna posvetovanja, katerih cilj je bil omogočiti mladim, starim med 15 in 25 let, da izrazijo svoje mnenje ter prispevajo vsebine za evropsko konferenco na področju mladine, ki je sledila nacionalnim posvetovanjem v času francoskega predsedovanja EU v drugi polovici leta 2000. Nacionalna posvetovanja in evropsko srečanje v Parizu so se osredotočali predvsem na teme, kot so participacija, zaposlovanje, poklicno usposabljanje in integracija v družbo, izobraževanje, dobrobit mladih, samostojnost in kultura ter evropske vrednote, mobilnost in odnosi z državami izven EU. Izvedena je bila tudi Eurobarometrova raziskava o mladih Evropejcih. Kot rezultat teh prizadevanj je Komisija leta 2001 objavila Belo knjigo »Nova spodbuda za evropsko mladino«, ki je začrtala razvoj evropskega sodelovanja na področju mladine za naslednje desetletje.[■]

- Ker gre za zelo strnjen opis, zaradi lažje preglednosti in razumevanja v tem poglavju imen resolucij in drugih dokumentov nismo navajali v celoti ne v tekstu in ne v opombah. Povezave do originalnih dokumentov so na voljo na spletni strani www.eurodesk.si.
- Ustanovljenih na podlagi 126. člena (1992-1997) oz. 149. člena (1997-2009) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.
- Povzeto po European Commission' Youth archive: White paper, http://ec.europa.eu/youth/archive/whitepaper/backinfo/backinfo2_en.html, 12. 08. 2010

2001

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru švedskega predsedovanja EU na temo »pogoji mladih v Evropski uniji«.

Evropska komisija je uresničila napoved iz leta 1999 in objavila Belo knjigo »Nova spodbuda za evropsko mladino«, v kateri je predlagala uvedbo odprte metode koordinacije kot metode »mehkega« sodelovanja med državami članicami tudi na področju mladine, in sicer na štirih prednostnih področjih: participacija, informiranje, prostovoljne aktivnosti ter večje poznavanje in razumevanje mladih.

2002

Namera Komisije o uvedbi odprte metode koordinacije na področju mladine je bila potrjena z Resolucijo Sveta o Evropskem sodelovanju na področju mladine.

2003

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru grškega predsedovanja EU na temo »odprta metoda koordinacije na področju mladine: participacija in informiranje«.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi o prihodnosti mladinske politike v okviru 1. Evropskega tedna mladih »Mladi v akciji«.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru italijanskega predsedovanja EU na temo »civilnodružbeno udejstvovanje in mladi«.

Svet EU je potrdil skupne cilje na področju informiranja in participacije s sprejemom Resolucije o skupnih ciljih na področju informiranja in participacije mladih.

Evropska komisija je vzpostavila Evropski mladinski portal kot enotno spletno točko za dostop do EU informacij.

Komisija predlagala novo generacijo EU programov na področju izobraževanja, kulture in mladine za obdobje 2007-2013.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru nizozemskega predsedovanja EU na temo »novega programa Mladi v akciji 2007-2014, Bele knjige in odprte metode koordinacije na področju mladine ter nove evropske politične agende«. Rezultati posvetovanja so znani tudi kot Rotterdamska deklaracija.

Svet EU je potrdil skupne cilje na področju prostovoljnih aktivnosti mladih in boljšega poznavanja in razumevanja mladih s sprejemom Resolucije o skupnih ciljih na področju prostovoljnih aktivnosti mladih ter Resolucije o skupnih ciljih na področju boljšega razumevanja in poznavanja mladih. Svet EU je na zasedanju sprejel Sklepe o mladini v okviru srednjeročne evalvacije Lizbonske strategije.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru luksemburškega

2004

2005

predsedovanja EU na temo »izvajanje skupnih ciljev na področju prostovoljnih aktivnosti mladih ter Evropski mladinski pakt«.

V Bruslju je potekalo vseevropsko posvetovanje med mladimi in komisarjem Figelom o Evropskem mladinskem paktu.

Evropska komisija je objavila vseevropsko spletno posvetovanje »Mladi v Evropi: Spodbujanje aktivnega državljanstva in izvajanje Evropskega mladinskega pakta«.

Svet EU je sprejel Resolucijo o izvajanju Evropskega mladinskega pakta in spodbujanju aktivnega državljanstva.

V Bruslju je potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi o prihodnosti Evrope v okviru 2. Evropskega tedna mladih »Youth Takes the Floor«.

Države članice so konec leta 2005 Komisiji posredovale nacionalna poročila o uresničevanju ciljev na področju informiranja in participacije, na podlagi katerih je Komisija pripravila prenovljen predlog o skupnih ciljih na omenjenih področjih glede na dosedanje napredek in izkušnje držav članic.

Evropska komisija in Svet Evrope sta podpisala partnerski sporazum o skupnem razvoju na področju mladinskega dela, mladinske politike in raziskav na področju mladine 2005-2007. 🇪🇺

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru avstrijskega predsedovanja EU na temo »prihodnost mladinske politike v Evropi«.

Svet EU je sprejel Resolucijo o priznavanju vrednosti neformalnega in priložnostnega učenja na področju evropske mladine.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru finskega predsedovanja EU na temo »aktivno državljanstvo mladih«.

V času finskega predsedovanja EU je bil sprejet Sklep Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa Mladi v akciji za obdobje 2007–2013, katerega cilj je »razviti sodelovanje na področju mladine v Evropski uniji«. V sklepu so opredeljeni splošni cilji programa, izvedbeni ukrepi, finančna določila in ostale ključne določbe za izvajanje programa Mladi v akciji.

Svet EU je sprejel Resolucijo o uresničevanju skupnih ciljev na področju participacije in informiranja mladih s ciljem spodbujanja njihovega dejavnega evropskega državljanstva.

Države članice so konec leta 2006 Komisiji posredovale nacionalna poročila o uresničevanju ciljev na področju prostovoljnih aktivnosti mladih, na podlagi katerih je Komisija pripravila prenovljen predlog o skupnih ciljih na omenjenem področju glede na dosedanje napredek in izkušnje držav članic.

2006

🇪🇺 Sodelovanje med obema institucijama na podlagi sporazumov sicer poteka že od leta 1998 in se je pred letom 2005 osredotočalo predvsem na usposabljanje mladinskih delavcev in voditeljev ter od leta 2003 dalje tudi na evro-mediteransko sodelovanje na področju mladine ter raziskave na področju mladine.

2007

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru nemškega predsedovanja EU na temo »Enake možnosti in participacija vseh otrok in mladih v družbi«.

V Bruslju je potekalo vseevropsko posvetovanje z mladimi na temo socialne vključenosti in raznolikosti v okviru 3. Evropskega tedna mladih »Mladi v akciji!«.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru portugalskega predsedovanja EU na temo »Prostovoljstvo: izziv za opolnomočenje mladih«.

Svet EU je sprejel Resolucijo o uresničevanju skupnih ciljev na področju prostovoljnih dejavnosti mladih ter Sklepe o transverzalnem pristopu k mladinski politiki.

Evropska komisija in Svet Evrope sta podpisala nov partnerski sporazum o skupnem razvoju na področju mladine 2007-2010.

2008

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru slovenskega predsedovanja EU na temo »Spodbujanje sodelovanja mladih z manj priložnostmi v družbi«.

Evropska komisija je objavila vseevropsko spletno posvetovanje »Strateške odločitve za mlade Evropejce: prihodnost mladinske politike«.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru francoskega predsedovanja EU na temo »Medkulturni dialog«.

V Bruslju je potekalo vseevropsko posvetovanje z mladimi na temo prihodnosti evropske mladinske politike (prihodnji izzivi za mlade) v okviru 4. Evropskega tedna mladih »Bodi prihodnost. Bodi Evropa.«

Svet EU je sprejel naslednje dokumente:

- Sklepe o medkulturnih zmožnostih;
- Resolucijo o participaciji mladih z manj priložnostmi;
- Resolucijo o zdravju in dobrem počutju mladih;
- Priporočilo o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji;
- Sklepe o mobilnosti mladih.

Države članice so konec leta 2008 Komisiji posredovale nacionalna poročila o uresničevanju ciljev na področju boljšega razumevanja in poznavanja mladih ter nacionalna poročila o uresničevanju ciljev na področju informiranja in participacije mladih.

2009

Ker so države članice s koncem leta 2008 Komisiji oddale še zadnja nacionalna poročila o uspešnosti izvajanja ukrepov, usmerjenih k doseganju skupnih ciljev, se je z letom 2009 s splošno oceno rezultatov zaključil prvi cikel odprte metode koordinacije na področju mladine. Na podlagi teh poročil je Komisija pripravila poročilo o napredku, ki ga je predložila

Svetu EU, ter z njim seznanila tudi Evropski parlament ter druge institucije EU, ki so lahko podale svoja mnenja. Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru češkega predsedovanja EU na temo »prihodnji izzivi evropskega sodelovanja na področju mladine«.

Komisija je nato na podlagi evalvacije dosedanjega poteka OMK, evropske raziskave o mladih, rezultatov spletnega posvetovanja o prihodnjih izzivih za mlade ter rezultatov drugih posvetovanj na področju mladine pripravila predlog Nove strategije EU za mlade: vlaganje vanje ter krepitev njihove vloge in položaja – prenovljena odprta metoda koordinacije na področju mladine.

Evropska komisija je objavila Zeleno knjigo ter vseevropsko spletno posvetovanje o spodbujanju učne mobilnosti mladih.

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru švedskega predsedovanja EU na temo »prihodnost EU sodelovanja na področju mladine«.

Svet EU je strategijo potrdil z Resolucijo o prenovljenem okviru evropskega sodelovanja 2010-2018.

2010

Potekalo je vseevropsko posvetovanje z mladimi na Evropskem mladinskem dogodku v okviru španskega predsedovanja EU na temo »zaposlovanje in socialna vključenost mladih«.

Evropski svet je na predlog Komisije junija sprejel strategijo Evropa 2020.

Belgija je svoje predsedovanje EU v drugi polovici leta 2010 otvorila z evropsko konferenco o zgodovini mladinskega dela ter evropsko konvencijo mladinskega dela, napovedala pa je še številne druge pomembne evropske dogodke na področju mladine, kot npr.:

- Strokovno konferenco 'Europe de l'Enfance' o evropskih in mednarodnih političnih agendah na področju pravic otrok in mladih;
- Evropski mladinski dogodek na temo »politike in prakse na področju zaposlovanja mladih«;
- Evropski seminar o mobilnosti mladih z manj priložnostmi.

Evropska komisija in Svet Evrope sta podpisala nov partnerski sporazum o skupnem razvoju na področju mladine 2010-2013.

Pomembno: V okviru posameznih predsedstev so poleg mladinskih dogodkov potekale tudi nekatere druge evropske strokovne tematske konference, ki so se v celoti ali deloma dotikale področja mladine. Rezultati teh konferenc so prav tako prispevali k oblikovanju politik na področju mladine in širše.

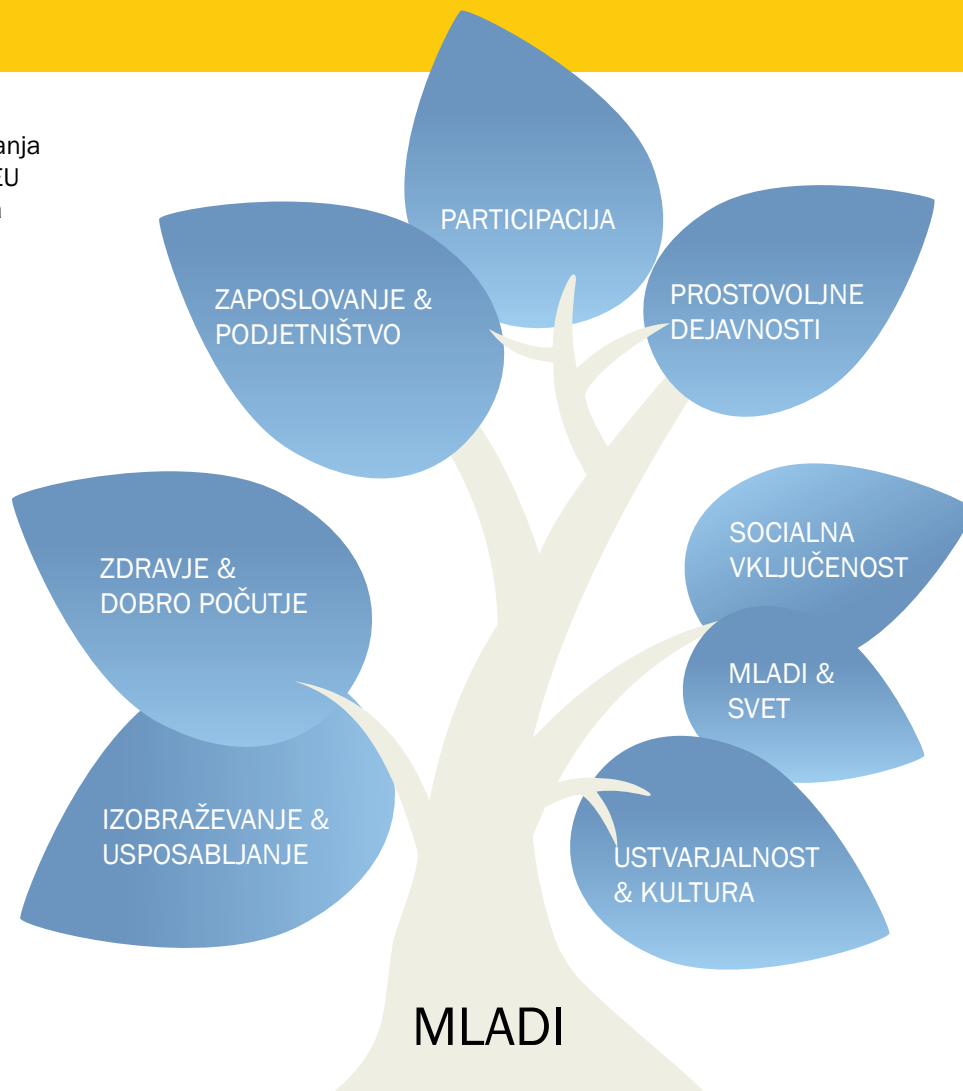
 Mladinski dogodki načeloma potekajo dvakrat letno v okviru posameznih predsedstev EU. Pozorni bralec bo ugotovil, da v opisu manjkata irski mladinski dogodek iz leta 2003 ter mladinski dogodek v okviru predsedovanja Združenega kraljestva iz leta 2004. Žal nam podatkov o teh dveh dogodkih ni uspelo izslediti. Zaključke posvetovanj sicer najdete na naši spletni strani www.eurodesk.si.

IV

■ Prenovljeni okviru evropskega sodelovanja na področju mladine 2010-2018

22

Prenovljeni okvir evropskega sodelovanja 2010-2018 je Svet EU potrdil 27. novembra 2009.

Pomembni poudarki

Spodbujanje neodvisnosti mladih

Resolucija poudarja, da je pomembno vsem mladim omogočiti, da kar najbolj izkoristijo svoje sposobnosti, ter opozarja, da za uresničitev navedenega ni dovolj zgolj vlagati v mlade in zagotoviti več sredstev za razvoj področij politik, ki vplivajo na vsakdanje življenje mladih in večajo njihovo blaginjo, temveč je treba tudi krepiti vlogo mladih s spodbujanjem njihove neodvisnosti in njihovega potenciala za prispevanje k trajnostnemu razvoju družbe ter evropskim vrednotam in ciljem. Zagotoviti je treba tudi boljše sodelovanje med mladinskimi politikami in ustreznimi področji politik, zlasti izobraževanjem, zaposlovanjem, socialno vključenostjo, kulturo in zdravjem.

Človekove pravice

Resolucija nadalje poudarja, da bi morala imeti evropska mladinska politika trdne temelje v mednarodnem sistemu človekovih pravic. V vseh politikah in dejavnostih, povezanih z mladimi, bi bilo treba upoštevati več vodilnih načel, predvsem pomen:

- spodbujanja enakosti spolov in boja proti vsem oblikam diskriminacije, spoštovanja pravic in upoštevanja načel, ki so med drugim priznana v členih 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah;
- upoštevanja možnih razlik v življenjskih pogojih, potrebah, težnjah, interesih in vedenju mladih zaradi različnih dejavnikov, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti tistim, ki utegnejo biti iz različnih razlogov prikrajšani;
- priznavanja, da vsi mladi predstavljajo vir za družbo, in zagotavljanja spoštovanja pravice mladih do sodelovanja pri oblikovanju politik, ki jih zadevajo, in sicer s stalnim, strukturiranim dialogom z mladimi in mladinskimi organizacijami.

Mladinsko delo

Resolucija poudarja, da bi bilo treba v tem okviru sodelovanja podpiranje in razvijanje mladinskega dela obravnavati kot medsektorsko zadevo. Mladinsko delo opredeljuje kot širok izraz, ki zajema obsežen sklop družbenih, kulturnih, izobraževalnih ali političnih dejavnosti mladih, z mladimi in za mlade. Mladinsko delo sodi v področje izvenšolskega izobraževanja ter med posebne dejavnosti v prostem času, ki jih vodijo strokovno usposobljeni ali prostovoljni mladinski delavci in vodje mladinskih organizacij ter temeljijo na neformalnih učnih postopkih in prostovoljnem sodelovanju. Poziva tudi k preučitvi, kako lahko mladinsko delo prispeva k doseganju navedenih splošnih ciljev in kako ga je mogoče podpreti in priznati kot dodano vrednost zaradi njegove gospodarske in socialne vloge ter o tem razpravljati in opozarja, da bi se bilo treba posvetiti vprašanju ustreznega usposabljanja mladinskih delavcev in vodij, priznavanja njihove usposobljenosti z uporabo ustreznih evropskih instrumentov, podpore mobilnosti mladinskih delavcev in vodij ter vzpostavljanja inovativnih storitev in pristopov do mladinskega dela.

Skupni cilji in predlagani ukrepi

Splošni cilji in ukrepi

V obdobju do vključno leta 2018 bi morali biti splošni cilji evropskega sodelovanja na področju mladine naslednji:

- ustvariti več priložnosti in enake možnosti za vse mlade v izobraževanju in na trgu dela ter
- spodbujati aktivno državljanstvo, družbeno vključevanje in solidarnost vseh mladih.

Posodobljeni okvir predlaga nekatere splošne ukrepe, ki se vežejo na vsa spodaj naštetá področja, ter skupaj s področni cilji in ukrepi predstavljajo neizčrpen seznam možnih pobud, ki jih lahko sprejmejo države članice in/ali Komisija v okviru svojih pristojnosti.

Izobraževanje & usposabljanje

Cilj: Spodbujati enak dostop mladih do visokokakovostnega izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh in nuditi priložnosti za vseživljenjsko učenje. Kot dopolnilo formalnemu izobraževanju spodbujati in priznati neformalno učenje za mlade ter izboljšati povezave med formalnim izobraževanjem in neformalnim učenjem. Olajšati in podpirati prehod mladih med izobraževanjem in usposabljanjem ter trgom dela in zmanjšati zgodnjo opustitev izobraževanja.

Predlagani ukrepi držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Spodbujati razvoj mladinskega dela in drugih priložnosti za neformalno učenje kot enega od ukrepov za reševanje problema zgodnjega opuščanja izobraževanja,
- v celoti izkoristiti vrsto orodij, vzpostavljenih na ravni EU za preglednost in validacijo spretnosti ter priznavanje kvalifikacij,
- spodbujati mobilnost pri učenju za vse mlade,
- v okviru formalnega izobraževanja in neformalnega učenja obravnavati stereotipe o spolih in druge stereotipe,
- uporabiti formalno izobraževanje in neformalno učenje za spodbujanje kohezije in razumevanja med različnimi skupinami, spodbujati enake možnosti in zmanjševati razlike pri dosežkih,
- vzpostaviti participativne strukture v izobraževanju ter sodelovanje med šolami, družinami in lokalnimi skupnostmi,
- spodbujati formalno izobraževanje in neformalno učenje v podporo inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetništvu mladih,
- širšo javnost seznanjati s pomenom rezultatov neformalnega učenja.

Komisija bo nadalje razvijala Europass kot evropski instrument za preglednost znanj in spretnosti, vključno z orodji za samoocenjevanje spretnosti in beleženje kompetenc s strani tretjih strani, kot so organizacije za promoviranje mobilnosti v okviru Europassa.

Zaposlovanje & podjetništvo

Cilj: Spodbujati vključevanje mladih na trg dela v vlogi zaposlenih ali podjetnikov. Olajšati in podpirati prehod med izobraževanjem in usposabljanjem ali iz brezposelnosti oziroma neaktivnosti na trg dela. Izboljšati možnosti za uskladitev poklicnega in družinskega življenja. V procesu po lizbonski strategiji po letu 2010 je treba zagotoviti mladinski vidik in nadaljevati delo v skladu s splošnimi cilji Evropskega pakta za mlade.

Predlogi ukrepov držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Povečati in izboljšati vlaganje v zagotavljanje ustreznih spretnosti in znanj za delovna mesta, za katera obstaja povpraševanje na trgu dela, kratkoročno z boljšim usklajevanjem in dolgoročno z boljšim predvidevanjem potrebnih spretnosti in znanj,
- upoštevati poseben položaj mladih pri oblikovanju strategij prožne varnosti,
- spodbujati čezmejne strokovne in poklicne priložnosti za mlade,
- vsvojih obnovitvenih načrtih oblikovati kratkoročne ukrepe za spodbujanje vključevanja mladih na trg dela in strukturne ukrepe, ki upoštevajo mlade,
- razviti storitve poklicnega usmerjanja in svetovanja,
- zmanjšati ovire za prost pretok delavcev po vsej EU,
- spodbujati kakovostne prakse in vajeništva, da bi olajšali vstop in napredovanje na trgu dela,
- izboljšati otroško varstvo in spodbujati delitev odgovornosti med partnerjema, da bi olajšali usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja mladih žensk in moških,
- podpirati podjetništvo mladih, med drugim prek podjetniškega izobraževanja, podpirati zagonske sklade, programe mentorstva ter spodbujati priznavanje študentskih podjetij,
- podpirati razvoj evropskih omrežij in struktur za spodbujanje podjetništva mladih,
- spodbujati podjetništvo na področju trajnostnega razvoja.

Zdravje & dobro počutje

Cilj: Poskrbeti za zdravje in dobro počutje mladih s poudarkom na spodbujanju duševnega in spolnega zdravja, športa, telesne dejavnosti in zdravega načina življenja ter preprečevanju in zdravljenju poškodb, motenj prehranjevanja, odvisnosti in zlorabe drog.

27

Predlogi ukrepov držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Nadalje ukrepati po resoluciji Sveta o zdravju in dobrem počutju mladih ter med mladimi z uporabo smernic EU za telesno dejavnost spodbujati dobro telesno pripravljenost in telesne dejavnosti,
- pri dejavnostih spodbujanja zdravja in dobrega počutja mladih upoštevati, da je zdravje stanje popolne telesne, duševne in socialne blaginje ter ne le odsotnost bolezni ali hibe,
- spodbujati zdrave življenjske sloge mladih s športno vzgojo, izobraževanjem o prehrani, telesno aktivnostjo in sodelovanjem med šolami, mladinskimi delavci, zdravstvenimi delavci in športnimi organizacijami,
- izpostaviti vlogo športa kot dejavnosti, ki spodbuja delo v skupini, medkulturno učenje, poštenost in odgovornost,
- med mladinskimi delavci in vodji mladinskih organizacij povečati poznavanje zdravstvenih vprašanj in ozaveščenost o teh vprašanjih,
- vključiti zainteresirane strani na lokalni ravni v okviru dejavnosti prepoznavanja in pomoči ogroženim mladim, ki jih je po potrebi treba usmeriti na druge službe,
- spodbujati vzajemno zdravstveno izobraževanje,
- spodbujati zaščito otrok in mladih, zlasti glede poznavanja novih medijev, in njihovo zaščito pred nekaterimi nevarnostmi, ki izhajajo iz uporabe novih medijev, obenem pa se zavedati koristi in priložnosti, ki jih novi mediji lahko nudijo mladim, npr. z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi sklepov Sveta z dne 21. maja 2008 in 27. novembra 2009 o medijski pismenosti v digitalnem okolju,
- olajšati dostop do obstoječih zdravstvenih ustanov, tako da postanejo mladim bolj prijazne.

Participacija

Cilj: Spodbujati participacijo mladih v predstavniški demokraciji in civilni družbi na vseh ravneh in v širši družbi.

Predlogi ukrepov držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Vzpostaviti mehanizme za dialog z mladimi in njihovo participacijo v nacionalnih mladinskih politikah,
- spodbujati uporabo veljavnih smernic o participaciji in obveščanju mladih ter posvetovanju z njimi oziroma oblikovanje novih in s tem zagotoviti kakovost teh dejavnosti,
- politično in finančno podpirati mladinske organizacije ter lokalne in nacionalne mladinske svete in si prizadevati za priznanje njihove pomembne vloge v demokraciji,
- spodbujati participacijo večjega števila mladih iz najrazličnejših okolij v predstavniški demokraciji, mladinskih organizacijah in drugih organizacijah civilne družbe,
- učinkovito izkoristiti informacijske in komunikacijske tehnologije za razširitev in poglobitev participacije mladih,
- podpirati različne oblike »učenja participacije« s formalnim izobraževanjem in neformalnim učenjem že v zgodnjem otroštvu,
- ustvariti še več priložnosti za razpravo med javnimi ustanovami in mladimi.

Komisija bo revidirala evropski mladinski portal in spodbujala vključevanje večjega števila mladih.

Prostovoljne dejavnosti

Cilj: Podpirati prostovoljne dejavnosti mladih in v večji meri priznati njihovo vlogo v smislu pomembne oblike neformalnega učenja. Odpraviti ovire za prostovoljne dejavnosti ter spodbujati čezmejno mobilnost mladih.

Predlogi ukrepov držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Prizadevati si za priznanje spretnosti in znanj, pridobljenih pri prostovoljnih dejavnostih, s pomočjo instrumentov kot sta Europass in Youthpass, in instrumentov, ki jih financirajo države članice,
- izvajati priporočila Sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropi,
- večati osveščenost o pomenu prostovoljnih dejavnosti, tudi z vzajemnimi procesi,
- spodbujati zaščito mladih prostovoljcev in kakovost prostovoljnih dejavnosti,
- pritegniti mlade in mladinske organizacije k načrtovanju, izvedbi in oceni prihodnjega evropskega leta prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje dejavnega državljanstva (2011),
- s prostovoljnimi dejavnostmi spodbujati medgeneracijsko solidarnost.

Socialna vključenost

Cilj: Preprečevati socialno izključenost in revščino mladih ter medgeneracijski prenos takih težav in okrepiti vzajemno solidarnost med družbo in mladimi. Spodbujati enake možnosti za vse in preprečevati vse oblike diskriminacije.

*Predlogi ukrepov držav članic in Komisije
v skladu z njihovimi pristojnostmi:*

- V celoti izkoristiti možnosti mladinskega dela in mladinskih centrov kot načina za vključevanje,
- sprejeti medsektorski pristop v okviru prizadevanj za izboljšanje kohezije in solidarnosti v skupnosti ter zmanjšanje socialne izključenosti mladih, in sicer z obravnavanjem povezav med npr. izobrazbo in zaposlitvijo mladih ter njihovo socialno vključenostjo,
- podpirati razvijanje medkulturne zavesti in zmožnosti vseh mladih ter premagovati predsodke,
- podpirati dejavnosti obveščanja in izobraževanja mladih o njihovih pravicah,
- obravnavati brezdomstvo, stanovanjsko problematiko in finančno izključenost,
- spodbujati dostop do kakovostnih storitev, npr. prometnih povezav, e-vključenosti, zdravstvenih in socialnih storitev,
- spodbujati posebno podporo za mlade družine,
- pritegniti mlade in mladinske organizacije k načrtovanju, izvedbi in oceni evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti (2010).

Cilj: Spodbujati participacijo mladih v globalnih procesih oblikovanja, izvajanja in spremljanja politik (v zvezi z vprašanji, kot so podnebne spremembe, razvojni cilji tisočletja OZN, človekove pravice itd.) ter prispevanje k tem procesom, pa tudi sodelovanje mladih z regijami zunaj Evrope.

Predlogi ukrepov držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Večati osveščenost mladih o globalnih vprašanjih, kot sta trajnostni razvoj in človekove pravice,
- mladim zagotoviti priložnosti za izmenjavo mnenj o globalnih vprašanjih z oblikovalci politik (npr. s sodelovanjem pri mednarodnih sestankih, virtualnih platformah/forumih itd.),
- spodbujati medsebojno razumevanje mladih z vsega sveta s pomočjo dialoga in spremljajočih ukrepov, kot so programi usposabljanja, izmenjave in srečanja,
- spodbujati mlade k participaciji v okolju prijaznih prostovoljnih dejavnostih in okolju prijaznih vzorcih potrošnje in proizvodnje (kot so reciklaža, varčevanje z energijo, uporaba vozil na hibridni pogon itd.),
- spodbujati možnosti za podjetništvo, zaposlovanje, izobraževanje in prostovoljstvo zunaj Evrope,
- spodbujati sodelovanje in izmenjave med posamezniki, dejavnimi na področju mladinskega dela, na različnih celinah,
- spodbujati mlade, da se udeležijo dejavnosti na področju razvojnega sodelovanja, bodisi v njihovi državi stalnega prebivališča bodisi v tujini.

Ustvarjalnost in kultura

Cilj: Spodbujati ustvarjalnost in inovativno sposobnost mladih z bolj kakovostnim dostopom in participacijo v kulturi in kulturnega izražanja že v zgodnjem otroštvu ter tako spodbujati osebni razvoj, boljše učne sposobnosti, medkulturne veščine, razumevanje in spoštovanje kulturne raznolikosti ter pridobivanje novih in prožnih spretnosti in znanj za prihodnje možnosti zaposlitve.

Predlogi ukrepov držav članic in Komisije v skladu z njihovimi pristojnostmi:

- Spodbujati razvoj ustvarjalnosti mladih z nadaljevanjem dela v zvezi s sklepi Sveta o spodbujanju ustvarjalne generacije: krepiti ustvarjalnost in inovativno sposobnost otrok in mladih s kulturnim izražanjem in širšim dostopom do kulture,
- razširiti kakovostni dostop do kulture in ustvarjalnih orodij, zlasti tistih, ki uporabljajo nove tehnologije, in ustvariti priložnosti za stik mladih s kulturo ter izražanje in razvijanje njihove ustvarjalnosti v okviru šole ali zunaj nje,
- olajšati dostop do novih tehnologij in tako spodbujati ustvarjalnost mladih in njihovo inovativno sposobnost ter pritegniti njihovo zanimanje za kulturo, umetnost in znanost,
- zagotoviti dostop do okolij, v katerih lahko mladi razvijajo svojo ustvarjalnost in interese ter koristno preživljajo prosti čas,
- omogočiti dolgoročne sinergije med politikami in programi na področju kulture, izobraževanja, zdravja, socialne vključenosti, medijev, zaposlovanja in mladine ter s tem spodbujati ustvarjalnost in inovativno sposobnost mladih,
- spodbujati specializirano usposabljanje mladinskih delavcev na področju kulture, novih medijev in medkulturnih zmožnosti,
- spodbujati partnerstva med sektorjema kulture in ustvarjalnosti ter mladinskimi organizacijami in mladinskimi delavci,
- omogočiti in podpreti razvijanje nadarjenosti in podjetništva mladih, da bi okrepili njihovo zaposljivost in povečali njihove prihodnje možnosti zaposlitve,
- spodbujati znanje mladih o kulturi in kulturni dediščini v različnih državah članicah EU, tudi z uporabo novih tehnologij.

Prednostne naloge za obdobje 1. 1. 2010 – 30. 6. 2011

Prenovljeni okvir evropskega sodelovanja na področju mladine v Prilogi 2 opredeljuje prednostne naloge za obdobje od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2011, in sicer:

Splošna prednostna naloga – zaposlovanje mladih

Splošna tematska prednostna naloga evropskega sodelovanja na področju mladine v obdobju od 1. januarja 2010 do 30. junija 2011 bo zaposlovanje mladih. V teh 18 mesecih bo razprava o tej temi potekala v okviru strukturiranega dialoga. Posebne prednostne naloge bi morale v celoti ali deloma prispevati k splošni tematski prednostni nalogi.

1. januar 2010–30. junij 2010 – socialna vključenost

V prvi polovici leta 2010 bo poudarek na naslednjih vprašanjih:

- krepitev Evropskega pakta za mlade v okviru lizbonske strategije po letu 2010,
- socialno vključevanje mladih z manj priložnostmi,
- vloga lokalnih in regionalnih oblasti v mladinski politiki,
- sodelovanje z državami Latinske Amerike.

1. julij 2010–31. december 2010 – mladinsko delo

V drugi polovici leta 2010 bo poudarek na naslednjih vprašanjih:

- mladinsko delo ter dostopnost mladinskega dela in dejavnosti za najrevnejše otroke in mladino,
- dostop mladih do kulture.

1. januar 2011–30. junij 2011 – participacija

V prvi polovici leta 2011 bo poudarek na naslednjih vprašanjih:

- državljanstvo in participacija mladih, s poudarkom na socialnem, gospodarskem, kulturnem in političnem udejstvovanju ter človekovih pravicah,
- prostovoljne dejavnosti mladih in njihov prispevek k razvoju lokalnih skupnosti.

Izvajanje strukturiranega dialoga

Splošna načela strukturiranega dialoga z mladimi in mladinskimi organizacijami:

Resolucija poziva k nadaljevanju in poglobitvi strukturiranega dialoga z mladimi in mladinskimi organizacijami v okviru tematik, skladnih s splošnimi cilji evropskega sodelovanja na področju mladine in cilji, določenimi za posamezna obdobja (glej točko 3).

Dialog naj poteka na lokalni, regionalni, nacionalni ravni in na ravni EU, ter zajame čim več ljudi – raziskovalce mladinskega področja in posameznike, dejavne na področju mladinskega dela, podpirati pa bi bilo treba tudi strukturiran dialog z mladimi in mladinskimi organizacijami na drugih področjih politik.

Izvajanje strukturiranega dialoga na nacionalni ravni in na ravni EU:

Strukturirani dialog bi moral temeljiti na 18-mesečnih delovnih obdobjih z opredeljenimi splošnimi temami, posamezno predsedstvo pa lahko v okviru svojega mandata izbere tudi posebno prednostno temo, povezano s splošno temo.

V okviru strukturiranega dialoga bi morala potekati posvetovanja z mladimi in mladinskimi organizacijami na vseh ravneh v državah članicah in na konferencah EU, posvečenih mladinskim vprašanjem, ki jih organizirajo predsedujoče države, ter v okviru evropskega tedna mladih.

Z namenom izboljšanja strukturiranega dialoga resolucija poziva posamezne akterje k naslednjemu:

- Evropska komisija naj za vsako 18-mesečno obdobje skliče evropski usmerjevalni odbor, ki pristojen za splošno usklajevanje strukturiranega dialoga in ki ga sestavljajo: predstavniki ministrstev za mladino iz trojke predsedujočih držav, nacionalnih mladinskih svetov in nacionalnih agencij programa MvA, Evropske komisije in Evropskega mladinskega foruma. Odbor bo vzpostavil strukturo za pomoč, v okviru katere bodo vodje usposabljanj in moderatorji lahko nudili metodološko podporo in zagotavljali kontinuiteto pri organizaciji strukturiranega dialoga na ravni EU.
- Države članice naj podprejo ustanovitev nacionalne delovne skupine. Te skupine lahko po potrebi uporabijo sedanje strukture, sestavljali pa bi jih lahko: predstavniki ministrstev za mladino, nacionalnih, lokalnih in regionalnih mladinskih svetov ter mladinskih organizacij, posamezniki, dejavni na področju mladinskega dela, mladi in raziskovalci s področja mladine. Države članice naj vodilno vlogo v teh skupinah – če je le mogoče – zaupajo nacionalnim mladinskim svetom. Naloga nacionalnih delovnih skupin naj bi bila zagotoviti participativen proces v državah članicah.
- Komisija in države članice naj v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi nenehno spremljajo strukturiran dialog ter zbirajo in širijo dobre prakse.

V ■ Uporaba programa Mladi v akciji za vključevanje v evropsko sodelovanje na področju mladine

35

Kako lahko program EU Mladi v akciji podpre izvajanje strukturiranega dialoga na nacionalnih, regionalnih in lokalnih ravneh?

Cilj programa Mladi v akciji je mlade podpreti v njihovih prizadevanjih, da postanejo opolnomočeni državljani. Ponuja jim možnost, da se sliši njihov glas in vpliva na odločitve, ki jih zadevajo. Akcija 5.1 programa Mladi v akciji je bila oblikovana z namenom podpreti mlade pri izvajanju strukturiranega dialoga na področju mladine.

Akcija 5.1 - Srečanja mladih in odgovornih za mladinsko politiko

Če želite organizirati srečanja, posvetovanja in druge dogodke, katerih namen je zbrati mnenja mladih na teme strukturiranega dialoga in o njih razpravljati s političnimi odločevalci, potem je Akcija 5.1 kot nalašč za vas.

Akcija 5.1 podpira naslednje aktivnosti:

Nacionalno mladinsko srečanje: poteka na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni programskih držav, da se:

- a) zagotovi prostor za debato, aktivno udeležbo in informiranje o vprašanjih, povezanih s strukturiranim dialogom ali temami in politikami Evropske unije;
- b) zagotovi podlago za pripravo uradnega mladinskega dogodka, ki ga organizira država članica, predsedujoča Evropski uniji;
- c) organizirajo aktivnosti, povezane z Evropskim tednom mladih ali
- d) spodbudi medsektorski dialog in sodelovanje med formalnim in neformalnim izobraževanjem. Nacionalna mladinska srečanja so lahko sestavljena tudi iz kombinacije teh aktivnosti.

Transnacionalni mladinski seminar: združuje mlade in politične odločevalce, ki razpravljajo, izmenjujejo ideje in primere dobre prakse in/ali sprejemajo priporočila o temah, povezanih s prednostnimi nalogami in cilji strukturiranega dialoga, odprte metode usklajevanja na področju mladine in Evropskega mladinskega pakta.

Kdo lahko zaprosi za sredstva?

Prijavijo se lahko nepridobitne/nevladne organizacije; lokalne, regionalne javne organizacije ali organizacije, dejavne na evropski ravni na področju mladine.

Kdo lahko v projektu sodeluje?

V projektu lahko sodelujejo mladi od 15 do 30 let ter strokovnjaki in oblikovalci politik na področju mladine.

Koliko časa projekt traja?

Projekti lahko trajajo od 3 do 18 mesecev (vključno s fazo priprave, izvajanja in evalvacije).

Kolikšen finančni prispevek lahko pričakujem?

Program krije do 75 % vseh upravičenih stroškov oz. največ 50.000 EUR.

Kdaj so prijavni roki?

Prijavni roki so petkrat na leto: 1. februarja, 1. aprila, 1. junija, 1. septembra in 1. novembra.

Kam moram poslati prijavo?

Prošnje sprejema MOVIT - Nacionalna agencija programa Mladi v akciji.

Kje dobim več informacij?

Podrobnejše informacije o akciji so na voljo v Vodniku po programu Mladi v akciji, ki je na coljo na spletni strani nacionalne agencije www.mva.si.

Nasveti za pripravo aktivnosti

Predstavljamo vam nekaj nasvetov, ki so jih na podlagi izkušenj z akcijo 5.1 za prijavitelje pripravile Nacionalne delovne skupine:

- Imejte v mislih, da se vaš projekt lahko začne najprej tri mesece po roku za oddajo prošenj (to upoštevajte pri načrtovanju z uradnim koledarjem strukturiranega dialoga).
- Čim prej kontaktirajte svojo nacionalno agencijo (ki vam lahko pomaga opredeliti vaš projekt skladno s podpornim pristopom programa).
- Vključite čim več deležnikov (npr. ministrstva, lokalne in regionalne javne oblasti, mladinske nevladne organizacije, druge akterje civilne družbe ...).
- Ne čakajte na odgovore na vsa vprašanja preden se prijavite. V pripravljalni fazi je pomembno definirati splošno strukturo projekta (kakšen tip aktivnosti želite organizirati, ciljne skupine, ki jih želite doseči, metode, ki jih nameravate uporabiti ...) in kako je projekt skladen s prednostnimi nalogami strukturiranega dialoga.
- Razmislite, kako boste s projektom dosegli čim večje število in čim bolj raznolike

 Morebitne prijavitelje pozivamo, naj se v zvezi z natančno opredelitvijo upravičenih stroškov obrnejo na Nacionalno agencijo po dodatna pojasnila!

skupine mladih, in na kar najbolj učinkovit način vključili odločevalce.

- Uporabite mrežo Nacionalnih delovnih skupin, ki bodo vašemu projektu prinesle dodano vrednost (npr. organizacija transnacionalnih sestankov, izmenjava pogledov o rezultatih posvetovanj, nasveti in odzivi na podlagi izkušenj v projektu ...).
- Temeljito premislite, kako boste uporabili in razširili rezultate vaših aktivnosti (ali kot odgovor udeležencem ali kot priporočila/predloge, ki jih boste poslali odločevalcem). Ocenite, kako bi lahko te rezultate razvili, da bi z njimi neposredno prispevali k strukturiranemu dialogu.
- Premislite o virih sofinanciranja! Program podpira do 75 % vaših stroškov, najvišja možna dotacija iz programa pa je 50.000 evrov. Financiranje mora biti usklajeno z vašim lastnim prispevkom in/ali z dodatnimi sredstvi sponzorja ali partnerja.

Primeri projektov, podprtih v okviru akcije 5.1

38

Naslov:

»Aktivni – Reaktivni –
Kreativni«

Prijavitelj:

Mladinski svet Sloveniji – MSS

Datum začetka projekta:

01/09/2009

Datum zaključka projekta:

01/03/2010

Število udeležencev: 75

Dodeljena dotacija iz programa

MvA: 18.602,75 EUR

Mladinski svet Slovenije je konec leta 2009 v sodelovanju z organizacijami članicami in lokalnimi mladinskimi sveti pripravil vrsto srečanj pod naslovom Aktivni – Reaktivni – Kreativni z namenom priprave predlogov za izboljšanje mladinske politike.

Cilj projekta je bil v vzpostaviti strukturiran dialog med mladimi in političnimi odločevalci, preko katerega so mladi dobili možnost izraziti svoja mnenja, potrebe in pričakovanja ter s tem prispevati k osveščenosti odločevalcev o mladim pomembnih temah in jih posledično uvrstiti na politično agendo. S tem se je mlade spodbudilo k aktivni udeležbi v javnem življenju, reagiranju na odločitve avtoritet ter kreativnemu sooblikovanju družbenega prostora. S projektom Aktivni – Reaktivni – Kreativni je Mladinski svet Slovenije ocenil stanje in aktivnosti na področju oblikovanja in izvajanja mladinske politike v lokalnih skupnostih ter opredelil primere dobrih praks. S projektom je prijavitelj želel povečati participacijo mladih v družbeno-političnih procesih, predvsem z oblikovanjem predlogov za izboljšanje kakovosti sistemov podpore za aktivnosti mladih in zmogljivosti organizacij civilne družbe na področju mladine ter informirati mlade o programih, ki so jim v okviru Evropske unije na voljo.

Izkazalo se je, da tovrstni projekti učinkovito spodbujajo nastajanje in delo mladinskih struktur, povezovanje lokalnih oblasti in mladih v njihovi skupnosti, obenem pa aktivno udeležbo mladih v procesih odločanja, kar spodbuja mlade k širši aktivni udeležbi v družbi in tako bogati kvaliteto življenja posameznika kot skupnosti.

Zbrani rezultati so predstavljeni v dvojezični brošuri v obliki koledarja, na katerem so označeni aktualni dogodki za aktivno udejstvovanje v družbi kot tudi na spletni strani in spletnem forumu. Mladinski svet Slovenije bo rezultate uporabil v pripravi vsebin nacionalnega programa za mladino. Projekt je bil zastavljen tako, da so bili partnerji v projektu vključeni v prav vse faze – pripravljalno, izvedbo in evalvacijo projekta.

Naslov:

»Jongerenambassadeurs
voor werk«

Prijavitelj:

vzw Vlaamse Jeugdraad-Flemish
Youth Council

Datum začetka projekta:

01/05/2010

Datum zaključka projekta:

30/06/2011

Število udeležencev: 545**Dodeljena dotacija iz programa**

MvA: 48.736,50 EUR

Projekt je namenjen implementaciji strukturiranega dialoga v belgijski flamski skupnosti. Projekt je v skladu z novim okvirom evropskega sodelovanja na področju mladine in poteka na temo zaposlovanja mladih. Je tudi v skladu z ambicijo tria predsedstev Španije, Belgije in Madžarske, da se v obdobju od januarja 2010 do junija 2011 v središče postavi strukturirani dialog.

Ideja projekta je izvesti posvetovanja s čim več mladimi o tematiki zaposlovanja mladih. Ta posvetovanja bodo potekala tako na lokalni kot regionalni ravni. Vzpostavljen bo več kot dvanajstmesečni participativni proces, ki bo zagotovil pristop od spodaj navzgor.

Oblikovana je bila nacionalna delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki organizacije Vlaamse Jeugdraad, nacionalne agencije, Flamske vlade in strokovnjakov na področjih zaposlovanja mladih in participacije. Skupina bo odgovorna za posvetovanje z mladimi v belgijski flamski skupnosti.

Da bi dosegli čim večje število mladih, bo oblikovan panel 20 – 30 mladih »mladinskih ambasadorjev«, ki bodo prirejali konkretne posvete z mladimi in razpravljali o rezultatih participacije. Mladinski ambasadorji bodo poskrbeli, da bodo v posvet vključene raznolike skupine mladih. Izbrali bodo tudi predstavnike, ki bodo sodelovali na Evropskih mladinskih konferencah. Pri vsem tem jim bo podpora nudil projektni asistent.

Delo mladinskih ambasadorjev bo dopolnil panel strokovnjakov iz področja zaposlovanja mladih, ki bo zagotovil, da bo vložek mladih temeljil na znanju in dokazih.

Rezultati tega participativnega procesa bodo služili kot vložek za Evropske mladinske konference, vzpostavljene s strani španskega, belgijskega in madžarskega predsedstva. Predstavljali bodo prispevek mladih iz flamske skupnosti v evropskem procesu.

VI. ■ Priloge

Program Eurodesk seminarja 2009

ČETRTEK, 10. december 2009

9:30-9:40	Uvod (namen, cilji)
9:40-10:15	Kratek pregled dosedanjega razvoja evropskega sodelovanja na področju mladine
10:15-10:45	Predstavitev podlag za novo strategijo
11:15-12:00	Od strategije do resolucije
12:00-12:30	Kratka predstavitev nove strategije
13:30-14:50	Delo v skupinah »Nova strategija EU za mlade« I
15:00-16:20	Delo v skupinah »Nova strategija EU za mlade« II
16:50-17:30	Debata
17:30-18:00	Evalvacija dneva

PETEK, 11. december 2009

9:30-10:30	Iskanje učinkovitih načinov za posredovanje tovrstnih informacij mladinskim organizacijam
11:00-12:00	Iskanje učinkovitih načinov za posredovanje tovrstnih informacij mladim
12:00-12:30	Evalvacija seminarja

Seznam udeležencev Eurodesk seminarja 2009

ORGANIZACIJA	IME UDELEŽENCA
Mladi forum Socialnih Demokratov Slovenije, Ljubljana	Boris Potočar
Zavod Regio	Leonida Pleterski
Mestna knjižnica Ljubljana (znotraj nje Info točka za mlade Lmit)	Simona Šinko
Salezijanski mladinski center Maribor	Marija Gorenc
Študentsko – mladinski klub Klinka Gornja Radgona	Boris Fartek
Društvo Center za pomoč mladim, Ljubljana	Špela Gorjan
Društvo ŠKUC, Info Center	Živa Jurančič
Športno društvo Šmartno Tacen	Manca Hace
Študentska organizacija Univerze na Primorskem	Ana Viškovič
Klub mladih Zares Aktivni, Novo mesto	Matic Vidic
Dijaška organizacija Slovenije	Aleš Kurnik
Celjski mladinski center	Sonja Majcen, Tadej Lebič
Klub ljubiteljev umetnost ognjene abstrakcije Kranj	Sanela Sinanović
Društvo paraplegikov JZ Štajerske	Ana Drk
MC LokalPatriot, Mladinski svet Novo mesto	Andrej Krštinc
Mladinski center Krško	Mojca Metelko
MUKE, društvo za celostno bivanje	Nataša Bučar Draksler

Uporabni viri in dokumenti

Uporabni viri in dokumenti so zbrani v opombah. Celoten seznam vseh dokumentov (predlogov, resolucij in zaključkov posvetovanj) je na voljo na spletni strani www.eurodesk.si > mladinska politika > gradiva.

Preglednica: dosedANJI potek evropskega sodelovanja na področju mladine

	Posvetovanja	Predlogi Evropske komisije	Resolucije in sklepi Sveta EU	Poročila in raziskave
1990 - 2000	2000: Nacionalna posvetovanja v 15 državah članicah.			Eurobarometrove raziskave o mladih Evropejcih 1982, 1987, 1990, 1997, 2001.
	2000: Konferenca raziskovanje področja mladine in mladinske politike v okviru portugalskega predsedovanja EU.			
	2000: Evropska konferenca European Youth Gathering v Parizu: glavne teme participacija, zaposlovanje, izobraževanje, evropske vrednote.			
2001	Mladinski dogodek v okviru švedskega predsedovanja EU na temo pogoji mladih v Evropski uniji.	Bela knjiga Evropske komisije: Nova spodbuda za evropsko mladino - predlagana Odprta metoda koordinacije.		
2002			Resolucija Sveta EU o Evropskem sodelovanju na področju mladine - potrjena namera Komisije o uvedbi odprte metode koordinacije.	
2003	Mladinski dogodek v okviru grškega predsedovanja EU na temo odprta metoda koordinacije na področju mladine: participacija in informiranje.	Sporočilo Komisije Svetu o Beli knjigi "Nova spodbuda za evropsko mladino" - predlagani skupni cilji na področjih informiranja in participacije mladih.	Resolucija Sveta EU o skupnih ciljih na področju informiranja in participacije mladih - potrjeni skupni cilji na področju informiranja in participacije mladih.	
	Prvi Evropski teden mladih v Bruslju o prihodnosti mladinske politike "Mladi v akciji".			
	Mladinski dogodek v okviru italijanskega predsedovanja EU na temo prostovoljnega dela in mladih.			
2004	Mladinski dogodek v okviru nizozemskega predsedovanja EU na temo novega programa Mladi v akciji, Bele knjige in odprte metode koordinacije na področju mladine, nove politične agende.	Sporočilo Komisije o novi generaciji EU programov na področju izobraževanja, kulture in mladine za obdobje 2007 - 2013.		
		Sporočilo Komisije Svetu o Beli knjigi "Nova spodbuda za evropsko mladino" - predlagani skupni cilji za prostovoljne aktivnosti mladih.	Resolucija Sveta EU o skupnih ciljih na področju prostovoljnih aktivnosti mladih.	Analiza odzivov držav članic EU na vprašalnik o prostovoljskih aktivnostih mladih.

LEGENDA:

participacija in informiranje

prostovoljne aktivnosti

večje razumevanje in poznavanje mladih

evropska mladinska politika

učna mobilnost

mladi z manj priložnostmi

zaposlovanje in socialna vključenost

druge teme

		Sporočilo Komisije Svetu o Beli knjigi Nova spodbuda za Evropsko mladino: predlagani skupni cilji za večje razumevanje in poznavanje mladih.	Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic o skupnih ciljih za boljše razumevanje in poznavanje mladih.	Analiza odzivov držav članic na vprašalnik Komisije o večjem razumevanju in poznavanju mladih.
2005	Mladinski dogodek v okviru luksemburškega predsedovanja EU na temo izvajanje skupnih ciljev na področju prostovoljnih aktivnosti mladih ter Evropski mladinski pakt.	Sporočila Komisije Svetu EU o izvajanju Evropskega pakta za mlade in spodbujanju aktivnega državljanstva.	Zaključki Sveta na področju mladine v okviru srednjeročne evalvacije Lizbonske strategije.	
	Vseevropsko posvetovanje med mladimi in komisarjem Figelom o Evropskem mladinskem paktu.		Resolucija Sveta EU o izvajanju Evropskega mladinskega pakta in spodbujanju aktivnega državljanstva.	Nacionalna poročila Komisiji o uresničevanju ciljev na področju informiranja in participacije.
	Spletno posvetovanje Evropske komisije: "Mladi v Evropi: Spodbujanje aktivnega državljanstva in izvajanje Evropskega mladinskega pakta".	Sporočilo Komisije o prenovljenih skupnih ciljih na področjih informiranja in participacije.		
	Drugi Evropski teden mladih o prihodnosti Evrope "Youth takes the Floor".			
2006	Mladinski dogodek v okviru avstrijskega predsedovanja EU na temo prihodnost mladinske politike v Evropi.	Sporočila Komisije o prenovljenih skupnih ciljih na področju prostovoljnih aktivnosti mladih.	Resolucija Sveta EU o priznavanju vrednosti neformalnega in priložnostnega učenja na področju mladine.	Nacionalna poročila Komisiji o uresničevanju ciljev na področju prostovoljnih aktivnosti mladih.
	Mladinski dogodek v okviru finskega predsedovanja EU na temo aktivno državljanstvo mladih.		Sklep Evropskega parlamenta in Sveta EU o uvedbi programa Mladi v akciji za obdobje 2007 - 2013.	
			Resolucija Sveta EU o uresničevanju skupnih ciljev na področju participacije in informiranja mladih s ciljem spodbujanja njihovega dejavnega evropskega državljanstva.	
2007	Mladinski dogodek v okviru nemškega predsedovanja EU na temo enake možnosti in participacija vseh otrok in mladih v družbi.	Sporočilo Komisije o polni participaciji mladih.	Resolucija Sveta EU o uresničevanju skupnih ciljev na področju prostovoljnih dejavnosti mladih.	
	Tretji Evropski teden mladih na temo socialne vključenosti in raznolikosti "Mladi v akciji".		Sklepi Sveta EU o transverzalnem pristopu k mladinski politiki.	

	Mladinski dogodek v okviru portugalskega predsedovanja EU na temo Prostovoljstvo: izziv + opolnomočenje mladih.			
2008	Mladinski dogodek v okviru slovenskega predsedovanja EU na temo Spodbujanje soudeležbe mladih z manj priložnostmi.		Sklepi Sveta EU o medkulturnih zmožnostih.	Nacionalna poročila Komisiji o uresničevanju ciljev na področju boljšega razumevanja in poznavanja mladih.
	Spletno posvetovanje Evropske komisije: "Strateške odločitve za mlade Evropejce: prihodnost mladinske politike".		Resolucija Sveta EU o participaciji mladih z manj priložnostmi.	Nacionalna poročila Komisiji o uresničevanju ciljev na področju informiranja in participacije mladih.
	Mladinski dogodek v okviru francoskega predsedovanja EU na temo Medkulturni dialog.		Resolucija Sveta EU o zdravju in dobrem počutju mladih.	
	Četrti Evropski teden mladih na temo prihodnosti evropske mladinske politike "Bodi prihodnost. Bodi Evropa."		Priporočila Sveta EU o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji.	
			Sklepi Sveta EU o mobilnosti mladih.	
2009	Mladinski dogodek v okviru češkega predsedovanja EU na temo prihodnji izzivi evropskega sodelovanja na področju mladine.	Sporočilo Komisije "Strategija EU za mlade - vlaganje v mlade in krepitev njihove vloge in položaja, Prenovljena odprta metoda koordinacije za obravnavo izzivov in priložnosti za mlade".	Resolucija Sveta EU o prenovljenem okviru evropskega sodelovanja 2010 - 2018, s katero je potrdil Novo strategijo EU za mlade.	Evalvacija dosedanjega evropskega sodelovanja na področju mladine.
	Spletno posvetovanje Evropske komisije o spodbujanju učne mobilnosti mladih.	Zelena knjiga o spodbujanju učne mobilnosti mladih.		Prvo Evropsko poročilo o mladih.
	Mladinski dogodek v okviru švedskega predsedovanja EU na temo prihodnost EU sodelovanja na področju mladine.			Rezultati spletnega posvetovanja o prihodnjih izzivih za mlade.
2010	Mladinski dogodek v okviru španskega predsedovanja EU na temo zaposlovanje in socialna vključenost mladih.	Sporočilo Komisije Strategija 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast.	Evropski Svet sprejme strategijo Evropa 2020: Nova Evropska strategija za delovna mesta in rast.	
			Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki se sestajajo v okviru Sveta, o dejavnem vključevanju mladih: boju proti brezposelnosti in revščini.	

V okviru Zavoda MOVIT poleg Eurodeska in programa Mladi v akciji delujeta tudi:

Program EVROPA ZA DRŽAVLJANE je namenjen sofinanciranju mednarodnih projektov, katerih cilj je spodbuditi aktivno evropsko državljanstvo. S povezovanjem prebivalcev lokalnih skupnosti po Evropi ter mreženjem nevladnih in drugih organizacij, ki delujejo v okviru civilne družbe, želi Evropska unija izboljšati sodelovanje civilne družbe pri oblikovanju Evrope. **www.ezd.si**

SALTO South East Europe Resource Centre z organizacijo usposabljanj, kontaktnih seminarjev in številnih drugih orodij spodbuja in podpira sodelovanje s partnerji iz Jugovzhodne Evrope v okviru programa Mladi v akciji. Pri tem mu pomagajo mreže trenerjev in akreditatorjev ter kontaktne točke v državah Jugovzhodne Evrope. **www.salto-youth.net/see**

**ZAVOD MOVIT
EURODESK SLOVENIJA**

Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana

Telefon: 01/430 47 47

Faks: 01/430 47 49

E-pošta: info@eurodesk.si

www.eurodesk.si